לו אחד מן הראשונים ואחד מן האחרונים ואחד . שליחי שנעשה עד בזו וכזו מלטרף עמהם: **רבי** בעל אומר לפקדון . גט שנתון ביד שליש בעל אומר לפקדון נתתיו בידך ושליש אומר לגירושין נתת לי שקיבלתי שלותה לקבלה ונתגרשה בקבלתי והשליש והאשה יחד בעיר :

דסא סימניה . כשמסרו בידו : **דלישיביה לחמילה** . שאם מחלו מחול הלכך שליש נאמן דכיון שהאמינו ומסר בידו נתרצה בהבטחתו עליו למחול על ממונו ולהאמין כל מה שיאמר אבל במילתא דאיסורא אין בידו להאמין : **גיטי ממון** . שאין גט אלא לשון שטר : **מידי גבי סדדי פגיא** . זכו לגיטין,וכן לשטרות דממון מדהא לשטרות דממון קמייתא לגיטי נשים הני תרי תנאי ניכוה והרוייהו בממון מיירי : **ומאי** . בני עדים כלל,לא בקבלה ולא באמירה אלא באמירתו בלבד להימניה דהא הימניה בעל : **מי קא נפיק גיטא מתותי ידיה** . בפניהו להרמתו לנו דנהימניה הא קרעו ואע"פ שהקרעים בידו בפניהו אין שליש אלא"כ השליחים בידו דמיגו דאי בעי הוה עביד ביה מאי דקאמר נאמן נמי על אמירתו אבל זה שקרעו אין בידו למוסרו בידה : **קינים אמרה,קיבל נמה לי** . לאתויי עדים שרשוהו מקבלו מיד הבעל הרי הוא בידו בפניהו והא ודאי קבלה : **רבי אלעזר היא** . דאמר אין גט כשר בלא עדי מסירה : **קרע נמה לי** . כלומר נמה לי למקרעיה : **שעת גורה שמלכות הוה** . שגזרו על המלות : **שליש נופיס לא מסיימן** . ואיהי כי אמרה משמיה מהימנא : **בעל אומר לגירושין** . נתתיו לשליש למוסרו לה : **גירשתי את אשתי נאמן** . דמה לו לשקר הרי בידו לגרשה : **מי קאמר גירשתי** . שליח להולכה הוא דעבד : **ונימא דמוקמ שליח כו'** . כיון דבעל נאמן דמסריה להאי על מנת לגרשה ניחא שחזקה שהשליח עושה שליחותו : **אסור בכל הגשים** . שמא זו קרובת אחרוסתו שקדש לו שלוחו היא אא"כ חזר שלוחו לומר לו "פלונית קדשתי לך" או "לא קדשתי לך שוס תשה" לאומרת

נאמן . משמע דנאמן אפילו כולן בעיר אחת אע"ג דאיכא למימר דאם איתא דלאו לפקדון יהביה הוה יהיב ליה : **שאני** ממון דאיתיהיב למחילה . כיון שהאמינו ומסר בידו נתרצה בהבטחתו עליו למחול על ממונו ולהאמין על כל מה שיאמר אפי' שקר שהאמינו להפסידו ממונו אפילו שלא כדין אבל במילתא דאיסורא אין בידו להאמינו ורב חסדא סבר דבגט נמי שליש נאמן דעל כן נתן לו שיהא לגירושין אם יאמר לגירושין כדפירשו : **ולהימניה** לשליש . פי' אמאי צריך שיש שיאמרו בפניו קיבל אבל צריך לעולם שיש שיאמרו בפניו אמרה כדפירשו לעיל ומשני מי נפיק גיטא מתותי ידיה דהכך קרעיה שבידו שמא מלאו בתשמה דדוקא היכא שהגט שלם בידו דהימניה הבעל ומסרו לו נאמן : **תינוק** בפניו אמרה . פירוש תינוק דבדין צריך שיש שיאמרו בפניו אמרה ומזה לא הוה קשה משולם אלא בפניו קיבל למה לי מהו דלא סגי בשיש אומרים בפניו אמרה כיון דנקרע הגט ולא נפיק גיטא מתותי ידיה מ"מ למה לי בפניו קיבל לא היה צריך אלא לעדים שרשוהו בידו שלם : **רבי** אלעזר היא דאמר עדי מסירה לחוד . ומייתי מ"מ למה לי בפניו קיבל לא היה צריך אלא לעדים שרשוהו בידו שלם עדים חתומין בו כשר אפי' אין כאן שאין העדים חתומין בו ולכך לא סגי במה שרשוהו בידו שלם עדים חתומין בו דעדי מסירה לפניו דמסתמא נמסר בפני עדים ונעשה כדין כדאמרי' בהמולה (לעיל דף ט.) אמר רבה לא צריכא אלא לר' אלעזר דאמר עדי מסירה כשרה היקנו חכמים עדי חתימה דזימנין דמייתי סהדי לו אזלי למדינת הים ולקמן בהמגרש (דף פו.) תנן במילתיה דרבי *אליעזר גופיה אין העדים חותמין על הגט אלא מפני תיקון העולם : **אסור** בכל הגשים שבעולם . אבל לכל אדם אין לאסור לקדש ולחוש שמא זאת היא שקדש השליח לאיש דתקדשה לא היתה חוזרת ומתקדשת אבל האי אסור לקדש שמא שלוחו קידש לו אחת מקרובותיה כגון אמה ואם אמה וכיוצא בהן ואפי' בחות כל הקרובות ואמרו שלא נתקדשו לא סמכינן אדיבורא בעלמא ואם תאמר יתומה קטנה תיאסר לכל אדם שמא אביה קדשה לזה השליח . וגרלה דקנסא בעלמא הוא דקנסינן ליה שלוה לקדש שתם ולא תשש על עצמו שלא יבא לידי תקלה אבל מן הדין מותר בכל הגשים *דאין זה חזקה גמורה דאיכה בידו להתקדש שמא לא תתלה ועוד דאינון בתר רובא ומ"מ מפיר בחזקה שליח עושה שליחותו דאי לאו הוה רשוי לקנות כאן והא דפריך עלה דמיר יב.) מקן *סתומה שפרח אחד מהם לאויר העולם יקח זוג לשני ואילו אחר קיינן בעלמא מיתקן ואע"ג דהכא קנסא בעלמא מ"מ פריך שפיר דהתם נמי הוה לן למקנסיה על שלא מזהר שלא יפרח וממה דשאר קיינן בעלמא מיתקן לדידיה פריך והא דמשני אמינא לך אלא דלא מיידא לאו מטוס דתימסב בקבועה שלא תתבטל ברוב דבדבר המתערב ואינו ניכר לא אמרינן דליהוי קבוע דידיה כמחלה על מחלה אלא כלומר מחמת קביעותא קנסינן מפי מבגוזל . [וע"ע תוס' מיר יב . ד"ה אסור] :

הני

אלעזר דבעי עדי מסירה ואם היו שני שלוחים בקידושין אינן צריכים מפני שהן שנים והם נאמנים וגם לא עידי מסירה אלא הן הן שלוחיו הן הן עדיו כראמרי' התם: איתמר בעל אומר לפקדון ושליח אומר לגירושין מי נאמן רב נחמן אמר בעל נאמן ורב חסדא אמר שליח נאמן בעל נאמן אם איתא דלגירושין יהביה נהליה לדידה הוה יהיב לה ורב חסדא אמר שליח נאמן דהא היתמיה פי' בשליח שמינתו האשה לקבלה מיירי והשליח והאשה יחד הם בעיר ומשום הכי פליג רב חסדא ואמר דשליח נאמן שאין ביד הבעל לבטל אותה השליחות וכיון שהגט יוצא מתחת ידו אמר רב חסדא דשליח נאמן אבל בשליח להולכה א"א לומר דשליח נאמן שהרי הבעל יכול לבטלו ואין לך בטול גדול מזה כשאומר לו לפקדון נתתיו לך . ואם תאמר אין זה בטול אלא גלויי דעתא בעלמא וכבר קי"ל כאביי דאמר גלויי דעתא בגיטא לאו מילתא היא ולא בטיל עד דמבטלי ליה בפירוש ואמר לו אי אפשי בשליחותך(והגט) [והבא] לא בטלו בפירוש אלא אמר בפקדון נתתיו לך לא בטיל דהשליח נאמן ואם יחננו לאשה היא מגורשת זה לא יתכן דנהי דאין זה בטול גמור כיון שיכול לבטלו ביטול גמור יהא נאמן לומר לפקדון נתתיו לך ע"י מנו דאי בעי מבטל ליה ואמר ליה אי אפשי בשליחותך כי אמר נמי לפקדון יהבתיה ניהלך יהא נאמן ואין לומר דלית ליה לרב חסדא מינו דהא קי"ל בב' האשה שנתאלמנה [ד' כב.] דאמרי' מינו מדאריתא ומסברא הילכך אין לפרש מחלוקתם אלא בשליח לקבלה ואורחיב עליה דרב חסדא סמאי דתנן האשה שאמרה התקבל לי גיטי צריכה שתי כיתי עדים ואמאי ליהמניה לשליח . פי' צריכה עדים שיאמרו נמי נאמן לי לקבל גיטה אבל אם אין עדים בדבר אע"פ שהאשה מודה כי מינתו שליח והבעל מודה לו שנתנו לו והגט יוצא מתחת יד השליח שקבלו בעבור האשה אמרי' שאין האשה מגורשת דשמא האשה לא מינתו שליח ואמאי צריכה עדים בזה הדבר יהא השליח נאמן לומר שהאשה מינתו שליח כדאמר רב חסדא הכא דשליח נאמן באומרו לבעל כי לגירושין נתתו לי . ומתרץ מי כי נפיק גיטא מתותי ידיה דליהמניה פי' כשבא השליח ואומר כי האשה מינתני שליח במה נאמן לו כלום יוצא מתחת ידו כמו שיוצא עכשיו כשאומר לבעל לגירושין נתתו לי . דהילכך שליח להולכה נאמן בלא עדים אבל שליח לקבלה אינו נאמן בלא עדים: הדר מקשה ליה תיגמ אמרה קבל למה לי' פי' נהי דבעי' עדים שאומרה לו שהאשה ועדיו מסירה כ"ש מיד השליח וכי פליגי רב הונא ורב חסדא אליבא דר' מאיר דלא בעי עדי מסירה ואילו נפיק הגט מתחת יד האשה נאמנת לומר לגירושין ניתן לי ואינה צריכה עדי מסירה וכשיוצא מתחת יד השליח פליגי רב הונא ורב חסדא דרב הונא סבר אפי' לר' מאיר בעל נאמן ורב חסדא סבר אליבא דר' מאיר השליח נאמן שכך נאמן השליח כמו האשה ובעי תלמודא קרע למה לי פי' מה צורך לשליח לקרעו ואהדר רב יהודה בשעת

השמד

יח א מיי' פי"ב מהל' גירושין הלכה ח סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי' קמא סעי' טז : יט ב מיי' פי"ז מהל' טוען הל"ח טוש"ע חו"מ סי' פח סעי' מ : כ ג מיי' פט"ו מהל' מלוה הלכה מ סמג עשין לד טוש"ע חו"מ סי' עז סעיף ל : כא ד טוש"ע אה"ע סי' קמא סעי' טז : כב ה מיי' פי"ב מהל' גירושין הלכה יב סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סעי' עז : כג ו מיי' פ"ע מהל' אישות הל"ו סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי' לה סעי' יא :

תוספות רי"ד

שיאמרו בפניו קבל וקרע ואפילו הם הראשונים והם האחרונים או א' מן הראשונים ואחד מן האחרונים וא' מצטרף עמהם פי' האשה שאמרה התקבל לי גיטי והוא חזר ואמר קבלתי צריכה להביא לפניו שני כיתי עדים שנים שיאמרו בפניו אמרה לו לקבלו ושנים שיאמרו קבלו וקרעו ולקמן מפרש לפה לי לקרעו : ואפילו הם הראשונים שאמרה בפניהם לקבל לה הם עצמם מעידים שראו שקבלו או א' מן הראשונים ואחד מן האחרונים וא' שלישי שנעשה עד בזו ובזו מצטרף עמהם ואע"ג דשליח להולכה אינו צריך עדים שהבעל עשאו שליח אלא הוא נאמן מפני שהגט שבידו מוכיח אבל שליח לקבלה שאין דבר המוכיח בידו שהאשה נתנה לו ולא דמי לגט שכתוב בו אנא פלוני בר פלוני מעיר פלוני פמותי פלונית בת פלונית שור ודאי היא הוכחה גדולה שהבעל סמרו ולא חיישי' שמא לפקדון נתנו לו או מצאו בשוק אלא כיון שהוא מוחזק בו ויוצא מידו נאמן הוא לומר שהבעל נתנו לו וה"ה בשליח קידושין אם היה מקדשה בשטר אבל בכסף צריך עדים שמינתו שליח בפניהם ומאי דאמרי' בריש פ' האיש מקדש שהשליח נעשה עד ובשליח וע"א מתקדשת האשה כגון שיש עדים שהוא שלוחו וה"ה הכי נמי שליח להולכה דגם כיון שהוא נאמן בלא עדים מצטרף הוא עם ע"א בנתינת הגט לידי האשה לר'

גליון הש"ס

תד"ה אסור בכל הגשים וכו' דאין זה חזקה גמורה. ע' לקמן סה ע"א תד"ה התקבל :

מהגה
(ב) בעל ונלי (ואולם מיירים על בל בידו הבלים נוטא)
בעל האחרים נלים הבל שנאמא בידו של הנלים אם לשם הקדון נתתיו בידו או נתתי לו בשליח לקבלה (מאגוירה)
מהגה
מקרות לר' ביחוים

מהגה
מקרים, לפי רבה, שי' הונא יודה דאשרו נאמן בלך המלך

נוטא/מהגה
בירור לאה בטבעון ובלים מוכים בגל (ואולם) לאה בדינן ב' עדים ולא מאומים לא' מכם (הא, האשה) לא לפלים

מוספתא כ"מ פ"ח (לעיל מ: קדושין סה: כ"מ ג:)

[שבת יח. עירובין כ: כ"מ לד. לב.]

[לעיל מ: וש"נ]

לעיל ב: ג. קדושין סו. [יבמות פח.]

[כ"ב קלד:]

[מולין יב.] עירובין לח: מיר יב. ע"ש

[ל"ל אלעזר]

פי' שעדיין לא פי' אחזה לחשלת ואחזה לעולה